

ຂໍສະລຸງລັບດັບນະກຳສ້າງສັນຍາດຍໄງມແຫ່ງອາຊຽນ ປະລໍາປີ 2004

THE S.E.A. WRITE AWARD

ກະລື

ຍາຍາຍາ

ມຫາລາຍສະຫວັນ

THE S.E.A.
WRIGHT
AWARD

10 JUL 2005

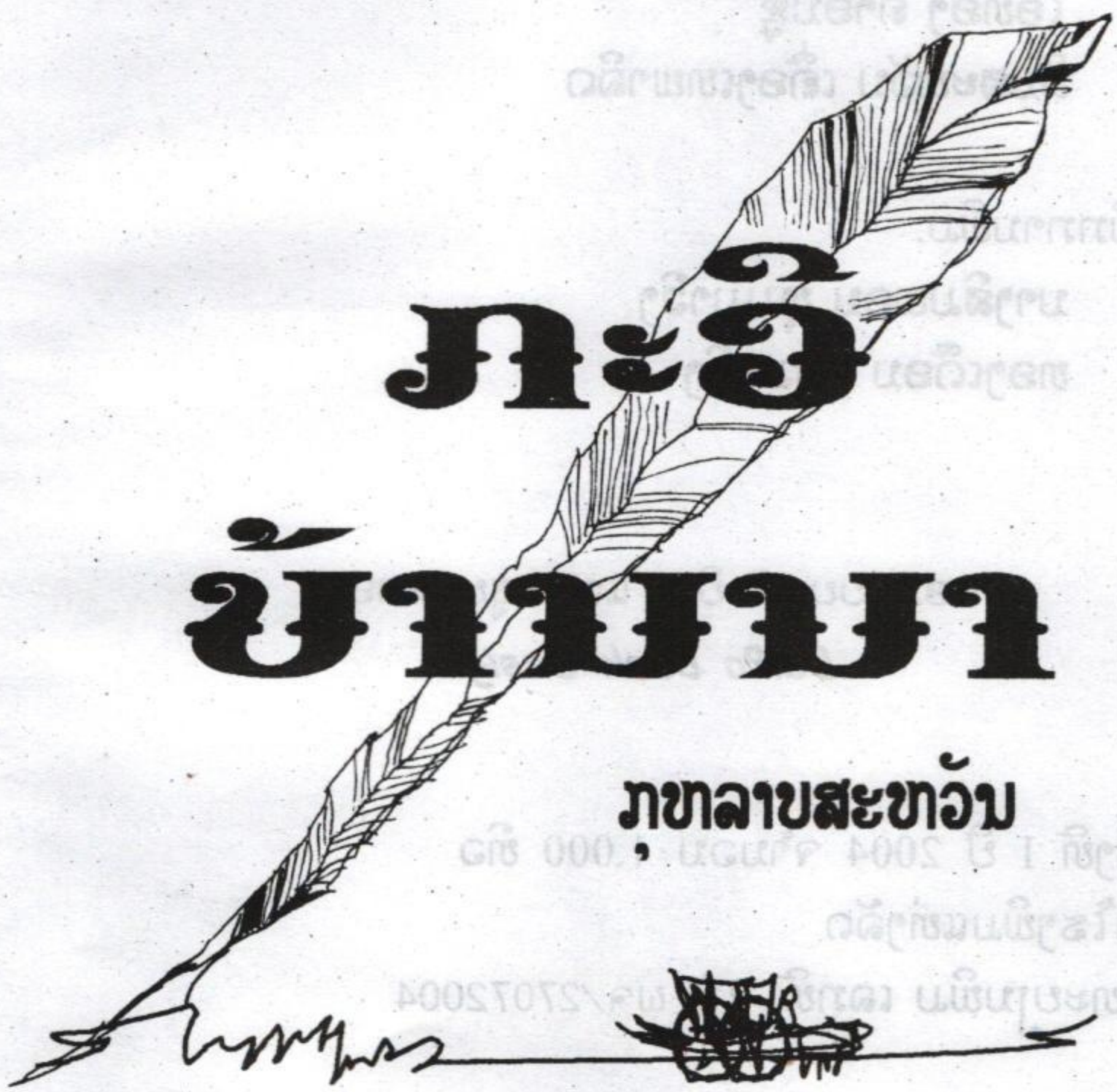
ឌី.នេ-ລាງទ័ររងរះរាស័យស័រមនុស្សអង្គការឌី.នេ.អេ. ឆ្នាំ 2004

THE S.E.A. WRITE AWARD

រាង

ប្រាណ

រាងសម្រាប់

រៀបចំដោយ
សមាគមសម្រាប់ឆ្នាំ
2004

ຄະນະຈັດທຳ

ບັນນາທິການ:

**ໂອທອງ ຄຳອິນຊຸ
ສິນສະຫວັນ ເຄື່ອງເທພາລິດ**

ເຕັກນິກການພິມ:

**ນາງສິມພອນ ທຸມມາວິງ
ທອງເດືອນ ທຳມະວິງ**

ອອກແບບຫນ້າປົກ ແລະ ຮູບປະກອບ:

BaiPo Book Design

ພິມຄັ້ງທີ I ປີ 2004 ຈຳນວນ 1.000 ຫົວ

ພິມທີ່ໂຮງພິມແຫ່ງລັດ

ຕາມທະບຽນພິມ ເລກທີ 210 ພຈ/27072004

ສະຫງວນລິຂະສິດ

All Copyright

ສາລະບານ

ຄຳເຫັນ ຂອງລັດຖະມົນຕີວ່າການ
ກະຊວງຖະແຫລງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທຳ
ຄຳເຫັນ
ຂອງປະທານສະມາຄົມນັກປະພັນລາວ
ຄຳເຫັນ
ຄະນະກຳມະການຕັດສິນລາງວັນຊີໄຮ
ປະຈຳປີ 2004
ຄຳເຫັນ ຂອງ ດຣ. ທອງຄຳ ອ່ອນມະນີສອນ

1. ງົວກັບກວຽນ.....	ຫນ້າ	1
2. ບ້ານນາຜາສຸກ	“	5
3. ສາຍເຊ ສາຍຊີວິດ.....	“	7
4. ບົວຫລົງບຶງ	“	11
5. ລືມແລ້ວບໍ່ບ້ານນາ	“	15
6. ຝາກໃຈໄປເຖິງບ້ານນາ	“	19
7. ສາວບ້ານນາຍັງຄອຍ	“	23

8.	ບ້ານນາຍັງຄອຍ	“ 27
9.	ສະຫວັນບ້ານນາ	“ 29
10.	ຫົງ ຫລີ ກາ	“ 31
11.	ສັນຍາເມື່ອນາປີ	“ 33
12.	ບໍລິມສັນຍາ	“ 37
13.	ດອກ ຫຍ້າ ແລະ ປ່າເຂົ້າ	“ 41
14.	ຫົວອີກສາວບ້ານນາ	“ 45
15.	ບ້ານນາແດນດົງ	“ 49
16.	ວັດກັບບ້ານ	“ 53
17.	ສາລາບ້ານນາ	“ 57
18.	ລົມຫນາວທີ່ບ້ານນາ	“ 61
19.	ກະວີບ້ານນາ	“ 63

ຄະນະຮັບຜິດຊອບການຕັດສິນ ລາງວັນຊີໄຣຂອງລາວ ປະຈຳປີ 2004

* ທີ່ປຶກສາກິຕິມະສັກ ແລະ ຊື້ນຳ:

ທ່ານ ພັນດວງຈິດ ວົງສາ
ລັດຖະມົນຕີວ່າການ ກະຊວງຖະແຫລງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທຳ

* ຄະນະທີ່ປຶກສາ:

ທ່ານ ຈັນທິ ເດືອນສະຫວັນ
ທ່ານ ດຣ.ຈັນທະພິລິດ ຈຽມສີສຸຣາດ
ທ່ານ ສີວຽງແຂກ ກອນນິວົງ
ທ່ານ ໂສມສີ ເດຊາກຳພູ
ທ່ານ ຫນູໄຜ່ ກຸນລະວົງ
ທ່ານ ນາງ ກິງເດືອນ ເນດຕະວົງ

* ຄະນະກຳມະການຕັດສິນລາງວັນຊີໄຣ

ທ່ານ ວິເສດ ສະແຫວງສິກສາ
ທ່ານ ສຸຂີ ນໍຣະສິລປ໌
ທ່ານ ກະວິນ ກຽງຄຳຊົນນີ
ທ່ານ ສົມແສງ ໄຊຍະວົງ
ທ່ານ ອ່ອນສີ ປະຊາວົງ
ທ່ານ ຄຳຜຸຍ ໂພທິສານ
ທ່ານ ຊາຍຄຳ ຈຳປາອຸທຸມ

* ຄະນະເລຂາ:

ທ່ານ ສຸບັນ ຫລວງລາດ
ທ່ານ ຫິງເຫິນ ຊຸນພິທັກ
ທ່ານ ນາງ ສົມພອນ ທຸມມາວົງ

ຄຳເຫັນ
ຂອງທ່ານລັດຖະມົນຕີວ່າການ
ກະຊວງຖະແຫລງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທຳ

ລາງວັນຊີໄຮ ລາງວັນວັນນະກຳສ້າງສັນຍອດຢ້ຽມແຫ່ງອາຊຽນ ເປັນລາງວັນທີ່ມີຄຸນຄ່າ ແລະ ມີຄວາມຫມາຍຍິ່ງສຳລັບນັກປະພັນຂອງບັນດາປະເທດສະມາຊິກສະມາຄົມປະຊາຊາດ ແຫ່ງອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ຫລື ASEAN. ລາງວັນດັ່ງກ່າວນີ້ ມີຈຸດປະສົງເພື່ອຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ແລະ ສ້າງສັນວົງການວັນນະກຳຂອງອາຊຽນ ແລະ ມອບໃຫ້ນັກປະພັນທີ່ມີຊື່ສຽງ ແລະ ຜົນງານທາງດ້ານບົດປະພັນວັນນະຄະດີຂອງປະເທດສະມາຊິກໃນທຸກໆປີ. ພາຍຫລັງທີ່ ສ.ປ.ປ ລາວ ໄດ້ເຂົ້າເປັນສະມາຊິກອາຊຽນ, ໃນຊຸມປີທີ່ຜ່ານມາ ຄືນັບແຕ່ປີ 1998 ເຖິງປະຈຸບັນ ກໍໄດ້ມີນັກປະພັນ ແລະ ນັກກະວີທີ່ມີຊື່ສຽງຂອງລາວ ໄດ້ຮັບລາງວັນຊີໄຮແລ້ວ 6 ທ່ານ. ນັບວ່າເປັນຂີດຫມາຍ ແລະ ບາດກ້າວສຳຄັນສຳລັບປະຫວັດສາດຫນ້າໃຫມ່ ຂອງວົງການນັກປະພັນລາວ ໃນການເສີມຂະຫຍາຍມູນເຊື້ອວັນນະຄະດີລາວສູ່ສາຍຕານັກອ່ານໃນພາກພື້ນ ແລະ ໃນໂລກ.

ສຳລັບປີນີ້, ທອງໃບ ໂພທິສານ ນັກປະພັນ ນັກກະວີຫນຸ່ມນ້ອຍ ແລະ ມີຜົນງານຂອງລາວອີກຜູ້ຫນຶ່ງ ກໍຊະນະເລີດການແຂ່ງ

ຂັ້ນບົດກະວີໃນລະດັບຊາດ ແລະ ສາມາດຍາດໄດ້ລາງວັນຊີໂຣ
ປະຈຳປີ 2004 ເຊິ່ງຖືເປັນການສ້າງກຽດ ແລະ ຊື່ສຽງໃຫ້ແກ່ປະເທດ
ຊາດ ກໍຄືວົງການວັນນະຄະດີລາວເຮົາຢ່າງເປັນໜ້າພາກພູມໃຈຍິ່ງ.

ສະນັ້ນ, ໂອກາດນີ້ ໃນນາມລັດຖະມົນຕີວ່າການກະຊວງ
ຖະແຫລງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທຳ ຂ້າພະເຈົ້າຂໍສະແດງຄວາມ
ຍ້ອງຍໍ ແລະ ຊົມເຊີຍ ທອງໃບ ໂພທິສານ ນັກກະວີຊີໂຣຂອງລາວ
ປະຈຳປີ 2004 ມານະໂອກາດນີ້ດ້ວຍ.

ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 15 ກໍລະກົດ 2004

ລັດຖະມົນຕີວ່າການ

ກະຊວງຖະແຫລງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທຳ

ພັນດວງຈິດ ວົງສາ

ຄຳເຫັນ

ປະທານສະມາຄົມນັກປະພັນລາວ

ບົດກະວີ " ງົວ ກັບ ກວຽນ " ໃນປື້ມໂຮມຊຸດ ກະວີບ້ານນາ
ຂອງ ທອງໃບ ໂພທິສານ ສ່ອງແສງໃຫ້ເຫັນເຖິງຊີວິດສັງຄົມຂອງຄົນ
ລາວເຮົາແຕ່ກ່ອນກໍ່ ທີ່ເຄີຍດຳລົງຊີວິດແບບທຳມະຊາດ ມີຄວາມສະ
ຫງົບສຸກ ຢູ່ໃນສິນກິນໃນທຳ ບົນຜົນແຜ່ນດິນທີ່ອຸດົມສົມບູນ ມີຊັບໃນ
ດິນສິນໃນນ້ຳ. ຊາດລາວ ຄົນລາວມີຈິດໃຈບໍລິສຸດຜຸດຜ່ອງກົງໄປກົງ
ມາ. ແຕ່ພໍຕົກມາຮອດຍຸກສະໄຫມໃໝ່ ຍ້ອນຄວາມຈະເລີນທາງ
ດ້ານວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຢີ ເຮັດໃຫ້ວັດຖຸຫັ້ນປ່ຽນຄຸນທາດຂອງ
ຄົນ ໄປນຳຍຸກໃໝ່ ຖືເງິນເປັນພະເຈົ້າ. ຊາຍຫນຸ່ມຍິງສາວທີ່ເຄີຍດຳ
ລົງຊີວິດແບບບໍລິສຸດຜຸດຜ່ອງຢູ່ເຂດຊົນນະບົດບ້ານນາ ຕ່າງພາກັນ
ຫລົງໄຫລໄປກັບແສງສີຄວາມຈະເລີນສີວິໄລຂອງຕົວເມືອງ ຫນີປະ
ໄຮ່ນາຮົ່ວສວນ ແລະບ້ານເກີດເມືອງນອນ ເຂົ້າໄປສູ່ຊີວິດຫາກິນຢູ່
ໃນເມືອງ ເຮັດໃຫ້ຊາວຫນຸ່ມຍິງສາວເຫລົ່ານັ້ນ ຖືກຕົວະຕົ້ມຫລອກ
ຫລວງເສຍເນື້ອເສຍຕົວ ຕິດຢາບ້າ ອະນາຄົດມືດມົນ. ອີກຄວາມ

ຫມາຍຫນຶ່ງຂອງບົດກະວີ “ງົວ ກັບ ກວຽນ” ເມື່ອເຄື່ອງກົນຈັກໃຫມ່ ທັນສະໄຫມ ໄດ້ເຂົ້າມາທົດແທນແຮງງານຂອງງົວ ງົວກວຽນກໍໄດ້ ກາຍເປັນສິນຄ້າການຕະຫລາດ ສ່ວນກວຽນກໍກັບກາຍເປັນພິພິ ທະພັນວາງສະແດງຢູ່ຕາມສວນອຸທິຍານ ຫລື ກາຍເປັນຊາກ ກວຽນຮ້າງປະດັບເອ້ພັດທະຄານ ໂຮງແຮມ ຮ້ານອາຫານ ແລະ ຮ້ານ ບັນເທີງ... ເຫມືອນກັບຈິງໃຈຢາກຈະບອກວ່າ ວັນ ແລະ ເວລາງົວ ກັບກວຽນ ໄດ້ອາວະສານໄປແລ້ວ!

ທອງໃບ ໂພທິສານ ເປັນນັກປະພັນ ນັກກະວີຫນຸ່ມຮຸ່ນສືບ ທອດ ຍ້ອນມີພອນສະຫວັນ ແລະ ທິນຮອນຊີວິດສະສົມມາຈາກ ການອ່ານ ການສັງເກດ ແລະ ຜ່ານປະສົບການຕົວຈິງໃນວຽກງານ ມາຫລາຍ ໃນທີ່ສຸດເຂົາກໍໄດ້ຄ່ອຍໆເດີນເລິກເຂົ້າສູ່ເສັ້ນທາງວັນນະ ກຳຂອງລາວ. ໃນໄລຍະຫນຶ່ງທົດສະວັດຜ່ານມານີ້, ໄດ້ປາກົດເຫັນ ບົດກະວີ ບົດປະພັນຮ້ອຍແກ້ວຂອງເຂົາອອກໃນບັນດາຫນັງສືພິມ ລາຍວັນ ແລະ ວາລະສານເກືອບທຸກສະບັບ ແລະ ມາເຖິງປັດຈຸບັນ ອີກຄັ້ງຫນຶ່ງ ທີ່ຜົນງານການຂຽນຂອງເຂົາໄດ້ຮັບການຈັດພິມເປັນ ເຫລັ້ມດັ່ງທີ່ທ່ານຜູ້ອ່ານເຫັນຢູ່ນີ້.

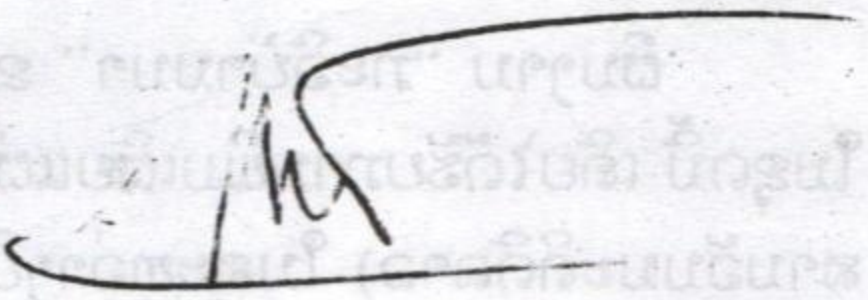
ບົດກະວີ “ງົວ ກັບ ກວຽນ” ໄດ້ຮັບຄະແນນສູງສຸດຈາກ ຄະນະກຳມະການຕັດສິນລາງວັນຊີໄຮຂອງລາວ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍ ຕົວແທນຈາກຫລາຍໆພາກສ່ວນ. ການທີ່ ທອງໃບ ໂພທິສານ ໄດ້ຮັບ ການຄັດເລືອກໃຫ້ໄປຮັບລາງວັນຊີໄຮ ລາງວັນວັນນະກຳສ້າງສັນຍອດ ຢ້ຽມແຫ່ງອາຊຽນ ປະຈຳປີ 2004 ນີ້ ເຫັນວ່າຖືກຕ້ອງ ແລະ ເຫມາະ ສົມທີ່ສຸດ. ຄະນະກຳມະການໄດ້ຕັດສິນຢ່າງເປັນເອກະສັນ ດ້ວຍການ ໃຫ້ຄະແນນຢ່າງຖືກຕ້ອງ ບໍລິສຸດ ແລະ ເປັນທຳ ບໍ່ມີການລຳອຽງແຕ່

ຢ່າງໃດ. ບັນດາບົດກະວີທີ່ນັກກະວີສົ່ງເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນໃນປີນີ້
ລ້ວນແຕ່ດີເດັ່ນເກືອບທຸກບົດ ແຕ່ບົດກະວີ “ໆວ ກັບ ກວຽນ” ຂອງ
ທອງໃບ ໂພທິສານ ມີອັນເດັ່ນລື່ນຫມູ່ທັງທາງດ້ານເນື້ອໃນ ແລະ
ສິລະປະການປະພັນ ຈິ່ງຊະນະເລີດ ແລະ ໄດ້ເປັນນັກກະວີຊື່ໄຮຂອງ
ລາວປະຈຳປີນີ້. ສ່ວນບັນດາທ່ານທີ່ຕົກຮອບໄປນັ້ນ ກໍບໍ່ຄວນເສຍ
ກຳລັງໃຈ ເພາະລາງວັນຊື່ໄຮ ຍັງມີຕ້ອນຮັບນັກປະພັນ ແລະ ນັກກະວີ
ເຂົ້າແຂ່ງຂັນເປັນປະຈຳທຸກໆປີ.

ໂອກາດນີ້, ໃນນາມສະມາຄົມນັກປະພັນລາວ ແລະ ຕາງ
ຫນ້າໃຫ້ນັກປະພັນ ນັກກະວີລາວທົ່ວປະເທດ ຂ້າພະເຈົ້າຂໍສະແດງ
ຄວາມຊົມເຊີຍ ທອງໃບ ໂພທິສານ ທີ່ໄດ້ຮັບລາງວັນຊື່ໄຮປະຈຳປີ
2004.

ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 9 ກໍລະກົດ 2004

ປະທານສະມາຄົມນັກປະພັນລາວ

ຈັນທິ ເດືອນສະຫວັນ

ຄຳເຫັນ

ຄະນະກຳມະການຕັດສິນລາງວັນຊີໄຮຂອງລາວ

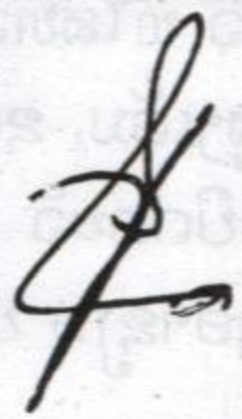
ໂຮມກະວີຊຸດ : “ກະວີບ້ານນາ” ຂອງກຸຫລາບສະຫວັນ ມີເນື້ອໃນສ່ອງແສງໃຫ້ເຫັນສະພາບຄວາມງົດງາມທາງດ້ານຊີວິດ ວັດທະນະທຳ ແລະ ສັງຄົມລາວ ທີ່ເຄີຍມີມູນເຊື້ອມາແຕ່ສະໄຫມ ບູຮານ. ຈາກການປ່ຽນແປງຢ່າງບໍ່ສາມາດຈະຫລີກລ້ຽງໄດ້ ຂອງທ້ອງ ຖິ່ນດິນນາ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຕົວຈິງ ພ້ອມກັບການພັດທະນາຂອງຍຸກໃໝ່ ແມ່ນແຕ່ຂອງທີ່ເຄີຍຢູ່ຄູ່ຄຽງ ແລະ ຜູກພັນກັນຢ່າງສະຫນິດແຫນ້ນ ມາຕັ້ງແຕ່ເກົ່າກ່ອນ ກໍຍັງຖືກກະແສນິຍົມໃໝ່ຜັນແຍກອອກຈາກກັນ ໄປຄົນລະແຫ່ງຫົນ ປະປ່ອຍໃຫ້ຜູ້ຢູ່ເບື້ອງຫລັງໄດ້ແຕ່ໂອ້ອ່າວຄະນິງຫາ ອາໄລອາວອນ ເຖິງເລື່ອງລາວຂອງຊີວິດ ແລະ ຄວາມຮັກທີ່ເຄີຍມີມາ ບັດນີ້ຄົງຫລົງເຫລືອໄວ້ພຽງຮ່ອງຮອຍ ແລະ ຮູບພາບແຫ່ງຄວາມຊົງ ຈຳໃນອະດີດ.

ຜົນງານ “ກະວີບ້ານນາ” ຂອງກຸຫລາບສະຫວັນທັງຫມົດ ໃນຊຸດນີ້ ເຄີຍໄດ້ຮັບການພິມເຜີຍແຜ່ຄັ້ງແຮກໃນວັນນະສິນ (ວາລະ ສານວັນນະຄິດີລາວ) ໃນລະຫວ່າງປີ 1994 - 2001 ແລະ ໄດ້ຮັບ ລາງວັນຊີໄຮ ລາງວັນວັນນະກຳສ້າງສັນຍອດຢ້ຽມແຫ່ງອາຊຽນ ປະຈຳ ປີ 2004 ດ້ວຍບົດກະວີ “ງົວ ກັບ ກວຽນ” ທີ່ໂຮມຢູ່ໃນຊຸດ “ກະວີ ບ້ານນາ” ຊຸດນີ້. ຈຸດເດັ່ນຂອງບົດກະວີ “ງົວ ກັບ ກວຽນ” ຢູ່ທີ່ການ ພັນລະນາຮູບພາບຕົວຈິງດ້ວຍສັບສຳນວນພາສາ ກະວີທີ່ງ່າຍດາຍ ຈົນເກືອບຈະເວົ້າໄດ້ວ່າເປັນບົດກະວີທຳມະດາໆ. ແຕ່ໃນຄວາມງ່າຍ

ດາຍນັ້ນ ພັດເຕັມປຽມໄປດ້ວຍເນື້ອໃນອັນເລິກເຊິ່ງ ທີ່ພັກກະວີຈົງໃຈ
ເຊື່ອງຊ້ອນເອົາໄວ້. ຕົວລະຄອນເອກ ງົວ ກັບ ກວຽນ ໂຮມກັນເປັນ
ຫນຶ່ງ ຄືພາຫະນະອັນສຳຄັນ ຕິດພັນກັບຊີວິດຈິດໃຈຂອງຄົນຊົນ
ນະບົດ ບ້ານໄຮ່ບ້ານນາມາແຕ່ສະໄຫມກ່ອນໆ ມາດຽວນີ້ ກົງກວຽນ
ທີ່ໂດຍທຳມະຊາດ ຈະເຄື່ອນຄ້ອຍຕາມກົນງົວທີ່ເປັນຂອງຄູ່ກັນຖືກ
ຊັກດຶງໃຫ້ລ່ວງລຳເຂົ້າໄປເອ້ອວດໂສມ ປະດັບປະດາດ້ວຍໄຟແສງສີ
ສ່ວນງົວກັບຖືກຫລົງລົມ ບໍ່ມີໃຜໃສ່ໃຈເລີຍພໍດີ. ມັນບໍ່ຕ່າງຫຍັງກັບ
ເນື້ອໃນຂອງບົດກະວີທີ່ກ່າວລຳນຳຫນ້າດ້ານສັບສຳນວນ ແລະ ສິລະ
ປະໃນການປະພັນໄປຈົນຜູ້ອ່ານແທບລົມໃສ່ໃຈ. ຫາກເມື່ອໄດ້ພິຈາ
ລະນາຖືຖ້ວນແລ້ວ ກໍຈະເຫັນແຈ້ງ ແລະ ຮູ້ຊຶ້ງວ່າ ຄວາມງ່າຍດາຍ
ແລະ ບອບບາງຄືຊີວິດວັດທະນະທຳສັງຄົມລາວ ເປັນສິ່ງທີ່ຄວນເອົາ
ໃຈໃສ່ອະນຸລັກຮັກສາຢ່າງຍິ່ງ.

ດ້ວຍຄຸນສົມບັດດັ່ງກ່າວຂ້າງເທິງນັ້ນ ບົດກະວີ “ ງົວ ກັບ
ກວຽນ” ໃນໂຮມຊຸດ “ກະວີ ບ້ານນາ” ຂອງກຸຫລາບສະຫວັນ ຈິ່ງມີ
ຄວາມດີເດັ່ນ ແລະ ເຫັນສົມຄວນແກ່ການຍົກຍ້ອງໃຫ້ເປັນວັນນະກຳ
ສ້າງສັນຍອດຢັ້ງມແຫ່ງອາຊຽນ ຫລື S.E.A. Write ປະຈຳປີ 2004.

ປະທານຄະນະກຳມະການຕັດສິນ

ວິເສດ ສະແຫວງສຶກສາ

ຄຳເຫັນ

ດຣ. ທອງຄຳ ອ່ອນມະນີສອນ

ນັກກະວີຊີໄຮ ຜູ້ທຳອິດຂອງລາວ ປະຈຳປີ 1998

“ຄົມປາກກາ ໄຟປັນຍາ ພະລັງວິຊາການ ຄວາມສະຫລາດ
ກ້າຫານ ແລະ ແຮງອຸທິດເສຍສະຫລະ ແມ່ນປະກາສິດມະຫັດສະ
ຈັນ ຂອງນັກປະພັນ ແລະ ນັກກະວີ ຜູ້ປະດິດແຕ່ງສ້າງສັນ ວັນນະ
ກຳ ແລະ ວັດທະນະທຳທາງໃຈ ທີ່ອະມະຕະຝາກໄວ້ປະດັບແຜ່ນ
ດິນ” ທອງໃບ ໂພທິສານ ກໍເປັນຜູ້ໜຶ່ງທີ່ໄດ້ສ້າງຕຳນານວັນນະ
ກຳຊີໄຮ ພາຍໃຕ້ແສງສະຫວ່າງແຫ່ງຄຸນສົມບັດທາງໃຈ ອັນຊົງຄຸນ
ຄ່າດັ່ງກ່າວມານີ້.

ຂ້າພະເຈົ້າຮູ້ສຶກພາກພູມໃຈ ແລະ ຖືເປັນກຽດຢ່າງສູງ ທີ່
ໄດ້ຮັບຄວາມເຊື່ອຖື ແລະ ໄວ້ວາງໃຈ ໃຫ້ປະກອບຄຳເຫັນກ່ຽວ
ກັບປຶ້ມຊຸດໂຮມ “ກະວີບ້ານນາ” ຂອງ ທອງໃບ ໂພທິສານ ເຊິ່ງ
ໃນນັ້ນ ບົດກະວີ ທີ່ໃສ່ຫົວຂໍ້ວ່າ : “ງົວ ກັບ ກວຽນ” ໄດ້ກາຍເປັນ
ບົດທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງເດັ່ນ, ຊະນະໃຈກຳມະການ, ຖືກຄັດເລືອກ ແລະ
ຕັດສິນໃຫ້ເປັນບົດກະວີ ລາງວັນຊີໄຮ ລາງວັນວັນນະກຳສ້າງສັນ
ຍອດຢ້ຽມແຫ່ງອາຊຽນ ປະຈຳປີ 2004.

ທອງໃບ ໂພທິສານ ເປັນນັກປະພັນ ນັກກະວີ ປັນຍາຊົນ ຜູ້ຫນຸ່ມແຫນ້ນ ເປັນຕົວແທນຂອງຄົນລາວຍຸກໃໝ່ຜູ້ຫນຶ່ງ, ມີສະຕິປັນຍາສະຫລາດສະຫລຽວ ແຫລມຄົມ, ມີພອນສະຫວັນ ປະດິດແຕ່ງສ້າງສັນວັນນະກຳດີເດັ່ນ ທັງກາຍກອນ ແລະ ເລື່ອງສັ້ນ. ເປັນຄົນຫ້າວຫັນ ດຸຫມັນ ຂະຫຍັນພຽນ ອົດທົນສູ້ຊົນ, ມີຫົວຄິດປະດິດສ້າງ, ຮັກຄວາມກ້າວຫນ້າ, ເວົ້າແທ້ເຮັດຈິງ ແລະ ເວົ້າຈິງເຮັດແທ້. ມີນ້ຳໃຈກວ້າງຂວາງເພື່ອແຜ່, ມີອາລົມສຸນທະລີ, ໃນສິລະປະ ມິດໄມຕີ ແລະ ມະນຸດສຳພັນທີ່ດີ, ມີວິໄສທັດ ເບິ່ງກວ້າງແນມການໄກ, ກ້າຫານຕໍ່ສູ້ກັບອຸປະສັກ, ຫນັກແຫນ້ນໃນທັດສະນະຫລັກຫມັ້ນ ຕ້ານຢັນຝ່າຝັນ ກັບບັນຫາສິ່ງຫຍໍ້ຫໍ້ຕ່າງໆ ທີ່ກົດກັນຕັນທາງ ຫລື ກົດຫນີບຫນ່ວງຫນ່ຽວ ຢ່າງບໍ່ຫວັ່ນໄຫວ. ເຂົາມີລົມຫາຍໃຈ ເມັດເຫື່ອ ແລະ ຢາດເລືອດ ເພື່ອປະເທດຊາດ. ເຂົາອຸທິດທຸກຄວາມສາມາດ ແລະ ຍິນມອບຄວາມສະຫລຽວສະຫລາດເພື່ອແຜ່ນດິນ. ກິນຫອມຂອງຜົນງານອັນມີຄຸນຄ່າຫລາຍໆ ດ້ານຂອງເຂົາ ກຳລັງຂະຈອນ ກະຈາຍໄປ ໃນວົງການວັດທະນະທຳ ແລະ ເວທີວັນນະກຳ ແຫ່ງຍຸກສະໄຫມຢ່າງກວ້າງຂວາງ.

ປຶ້ມ “ກະວີບ້ານນາ” ແມ່ນສົມບັດທາງປັນຍາ ທີ່ເຂົາຫອມຮັກ ແລະ ຫວງແຫນທີ່ສຸດ ເພາະມັນໄດ້ຖືກປະພັນຂຶ້ນຢ່າງທະນຸຖະຫນອມ ຈາກແກ່ນຫມາກຫົວໃຈ ທີ່ເອີບອີ່ມສະອື່ນສະອອນໃນສຸນທະລີຍະພາບຂອງຜົນແຜ່ນດິນທີ່ອຸດົມສົມບູນ ແລະ ຄວາມຮັກຊາດອັນດູດດື່ມລຳເລິກ ເຊິ່ງສະແດງອອກດ້ວຍຄົມກະວີ ສົວໆຈາ ແລະ ສະທ້ອນທັດສະນະມະຫາຊົນຢ່າງໂດດເດັ່ນດັ່ງນີ້ :

- ເຂົາຫວງຮັກມິນສະເຫນແຫ່ງຊົນນະບົດ, ຮັກສິ່ງແວດລ້ອມ

ແລະ ຄວາມສວຍສົດງົດງາມຂອງທຳມະຊາດ, ຮັກຮິດຄອງປະເພ
ນີ ແລະ ວັດທະນະທຳອັນດີງາມຂອງຊາດ ທີ່ຍັງບໍ່ລົດສຸດສິດໃສຢູ່,
ຮັກນຳໃຈອັນສະອາດສ່ອງໃສ ສັດຊື່ ເອື້ອເພື່ອ ເພື່ອແຜ່ ເມດຕາ
ປານີ ທີ່ເປັນເອກະລັກຂອງຄວາມເປັນຊາດລາວ ຄົນລາວກໍຄືຂອງ
ຊາວຊົນນະບົດ.

- ເຂົາຮັກພໍ່ແມ່ປະຊາຊົນ ຄົນອອກແຮງງານຜູ້ດູຫມັນຂະ
ຫຍັນພຽນ ຈິ່ງໃຈ ບໍ່ມີລັບລົມຄົມໃນ. ຟ້າກໍທົນຝົນກໍບໍ່ຢ້ານ ຕ້ານ
ໄພອິດຫົວ ເພື່ອໃຫ້ຫລຸດພັນອອກຈາກແອກຄອບຄອງຂອງຄວາມ
ທຸກຍາກ. ເຖິງລຳບາກຍາກຊາ ກໍກ້າຫານທ້າທາຍຕໍ່ສູ້ກັບຊາຕາກຳ
ເພື່ອສ້າງຢູ່ທຳກິນອາບເຫື້ອ ເພື່ອອະນາຄົດ ແລະ ຄວາມສຸກຂອງ
ລູກຫລານ ເອົາສອງຝາມືຈົກຂີ້ຕົມງົມກ້ອນຫິນປູກປັ້ນຜົນແຜ່ນດິນ
ໃຫ້ເປັນທົ່ງສີຂຽວ ເປັນເຂົ້າປາອາຫານລ້ຽງສັງຄົມ.

- ເຂົາເປັນຫ່ວງເປັນໃຍ ເສົ້າສະຫລົດ ແລະ ໂສກສະເຫືອນ
ນຳຊີວິດ ແລະ ອະນາຄົດຂອງເຍົາວະຊົນ ຊາວຫນຸ່ມບ່າວສາວໄວ
ຄະນອງ ຜູ້ດ້ອຍໂອກາດໃນການສຶກສາ ທີ່ຕ້ອງຖືກດູດດຶງຍົວະເຍົາ
ຫລອກລໍ້ ແລະ ຫລອກລວງດ້ວຍແສງສີແຫ່ງຄວາມຈະເລີນ ແລະ
ອຳນາດເງິນຕາ ໃຫ້ຫລັ່ງໄຫລເຂົ້າມາຫາກິນຢູ່ນະຄອນຫລວງ. ມີ
ນາງສາວຜູ້ບໍ່ລົດສຸດບໍ່ແມ່ນຈຳນວນນ້ອຍ ທີ່ໄດ້ກາຍເປັນເຫຍື້ອ ແລະ
ທາດບຳລຸງບຳເລີ ປ່ຽນປ້ອນທາງກາມາລົມໃຫ້ພວກກຸ່ມຄົນ ທີ່ຫາຍ
ໃຈເປັນເງິນເປັນຄຳ ແລະ ກະຫາຍຫົວໃນຕັນຫາ ໄລ່ລ່າພົມມະ
ຈາລີ ແຫ່ງສັງຄົມບໍລິໂພກ ຂອງຍຸກໂລກາພິວັດ.

ນອກຈາກນີ້ ນັກກະວີຊີໄຮ ທອງໃບ ໂພທິສານ ຍັງສະ
ທ້ອນພາບຈາກສ່ວນເລິກຂອງຄວາມຂົ່ມຂື່ນລະທົມໃຈໃນສະພາບຕົວ

ຈິງທີ່ວ່າ ບ່າວສາວຊາວຫນຸ່ມ, ຫນີຈາກທ້ອງທົ່ງນາ ອູ່ເຂົ້າອູ່ປາປ່ອຍ
ປະຖິ້ນກຳເນີດໃຫ້ຫວ່າງເປົາເຫງົາຫງອຍ. ຫລາຍຄອບຄົວບໍ່ໄດ້ທຳ
ການຜະລິດ ຍ້ອນຂາດກຳລັງແຮງງານຊາວຫນຸ່ມ ຄົນເຖົ້າຄົນແກ່ຕ້ອງ
ນັ່ງເສົ້າເຝົ້າເຮືອນ ເຫມືອນດັ່ງວ່າຈົມຢູ່ໃນຄວາມສິ້ນຫວັງ ໄດ້ແຕ່
ຕັ້ງຫນ້າຄອງຄອຍເງິນຄຳຈາກລູກຫລານຜູ້ໄປຫາວຽກເຮັດງານທຳຢູ່
ໃນເມືອງໃຫຍ່ໆ ພໍປານໄກ່ຄອຍເຂົ້າສານ. ການເວລາພົ້ນຜ່ານໄປ
ເມື່ອແຜ່ນດິນບໍ່ມີຄົນໄຖ ໄຮ່ນາບໍ່ມີຄົນເຮັດ ເຂົ້າກໍບໍ່ມາ ເງິນກໍບໍ່ມີ
ຫນີສິນກໍມັດຄໍ ບັນຫາຫຍໍ້ຫໍ້ຕ່າງໆ ກໍຍ່າງເຂົ້າຫາ ພະຍາດໂລຄາ
ກໍບຽດບຽນ ຄວາມເຈັບປວດລະທົມໃຈ ກໍເອົາໄມ້ແສ້ຫວາຍມາຂັງ
ກາງຫລັງ ຍັງເຫລືອແຕ່ຕົວຄວາມໃສ່ກວຽນເອົາໄປຂາຍ ງົວຄວາຍ
ທີ່ມີກໍຫນີໄປຕາຍຢູ່ໂຮງຂ້າສັດ ຕັດສິນໃຈຂາຍສວນຂາຍນາ ບາດ
ແລ້ວຈະຫາທີ່ຢູ່ປ່ອນອາໄສໃນຍາມເຖົ້າແກ່ຊະລາກໍບໍ່ມີ...

ທັງຫມົດນີ້ ຄືທີ່ມາຂອງສາເຫດ ແລະ ບັນຫາທີ່ຜູ້ປະພັນ
“ກະວີບ້ານນາ” ເຫັນ ແລະ ຕັ້ງຂຶ້ນ ເພື່ອຊອກທາງອອກອັນນິມນວນ
ເຫມາະສົມ ດ້ວຍສິລະປະ ລິລາກະວີນິພົນ ໃນຮູບຊົງສີສັນແບບ
ສະບັບກອນອັກສອນສັງວາດ ທີ່ມ່ວນອອນຊອນສະທ້ອນອາລົມຄົມ
ຄະຕິ, ຕຳຫນິແນວຄິດ, ປະດິດສ້າງວັດທະນະທຳທາງໃຈເອີ້ນຮຽກ
ຊັກຊວນອວນແອ່ວໃຫ້ຄົນລາວຍຸກໃໝ່ໄວຫນຸ່ມຊຸມບ່າວສາວໄດ້ຄິດ
ໄດ້ສຳນຶກໃນຄວາມຈິງ ແລະ ເຫດຜົນເພື່ອພື້ນສະຕິຕົ້ນຕົວຫັນຫນ້າ
ກັບຄືນບ້ານນາ ຕັດສິນໃຈສ້າງສາພັດທະນາ ທ້ອງຖິ່ນຊົນນະບົດ ແບບ
ປະສົມປະສານແຮງງານຄົນແຮງງານສັດ ແລະ ພາຫະນະລາກແກ່,
ວັດຖຸເຕັກນິກທັນສະໄຫມ ທ່າແຮງອັນອຸດົມສົມບູນຮັ່ງມີຂອງທຳມະ
ຊາດ ບວກໃສ່ພູມປັນຍາ ແລະ ຄວາມສະຫລາດສະຫລຽວຂອງ

ປວງປະຊາຊາວບ້ານ, ບຸກບັນກ້າຫານສ້າງໃຫ້ຊົນນະບົດ ມີໃບຫນ້າ
ໃຫມ່ ມີຢູ່ມີກິນ ມີສິນຄ້າກະສິກຳສິ່ງຂາຍ ແລະ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງ
ຂາຍງົວຂາຍກວຽນ ຮົ່ວສວນໄຮ່ນາຄືດັ່ງທີ່ຜ່ານມາອີກຕໍ່ໄປ. ຂໍມ້ວນ
ທ້າຍດ້ວຍທັດສະນະສ່ວນຕົວຕື່ມອີກວ່າ :

“ເມື່ອວັດທະນະທຳທາງໃຈ ແນວຄິດອັນບໍລິສຸດໂປ່ງໃສຖືກ
ປຸ້ນຈີ້ ລອບລັກຖືກເຊາະເຈື່ອນກັດແທ້ນກິນກິນໃຫ້ກົວກຸດ ຂາດ
ທັງນເສື້ອມສະຫລາຍໄປແຕ່ລະມື້ແລ້ວ ເອກະລັກຂອງຄວາມເປັນ
ຊາດລາວ ຄົນລາວຜູ້ມີວັດທະນະທຳ ແລະ ຄວາມສິວິໄລທາງຈິດ
ໃຈ ບໍ່ວ່າຢູ່ໃນເມືອງຫລວງ ຫລື ຢູ່ຊົນນະບົດກໍຈະທະຍອຍທ່ຽວ
ແຫ້ງຕອມຕາຍໄປຕາມໆກັນມື້ລະເລັກມື້ລະຫນ້ອຍ ຢ່າງບໍ່ຕ້ອງສິ່ງ
ໄສ. ຂໍໃຫ້ວັນນະກຳສ້າງສັນ ດີເດັ່ນ ແລະ ຍອດຢ້ຽມທັງຫລາຍ
ໂດຍສະເພາະກະວີບ້ານນານີ້ ໄດ້ມີໂອກາດສິ່ງປະກາຍຖ່າຍທອດ
ແສງໄຟ ໃຫ້ພະລັງແຮງຊ່ວຍຕ້ານຢັນ, ສ້າງຄູຄັນກັນຕາຝັ່ງເຈື່ອນ
ຄຳເຮືອນເພບໍ່ໃຫ້ວັດທຳນະທຳທາງໃຈຊຸດໂຊມໂຊເຊຊອກຊຳຊຸບຊິດ
ເສຍສັນສີຫນີຊາດຫນີແຜ່ນດິນອີກຕໍ່ໄປນຳເພິ່ນແດ່ທ້ອນ!”

ວຽງຈັນ, ວັນທີ 14 ກໍລະກົດ 2004

ດຣ. ທອງຄຳ ອ່ອນມະນີສອນ

ແດ່... ບ້ານນາ

ດ້ວຍແຮງຮັກ ແລະ ສັດທາ

ດ້ວຍພາສາ ປາຍປາກກາ ອາລົມ ຄົມກະວີ

ເມື່ອໄດ້ມາເຖິງຈຸດນີ້ ຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງຮູ້ສຶກວ່າ ຊີວິດທີ່ແສນ
ຈະລຳບາກກາກກຳໃນໄວເດັກຢູ່ບ້ານນາປ່າເຂົາ ຕົ້ນເຊົ້າມາຮູ້ແຕ່ເຂົ້າ
ປ່າລ້ຽງງົວລ້ຽງຄວາຍ ລູຍຂີ້ຕົມ ງົມກະບູຢູ່ນຳທັງໄຮ່ທັງນາຕາມປະສາ
ເດັກບ້ານນອກບ້ານນາ... ໄດ້ກາຍມາເປັນທິນຮອນຊີວິດທີ່ສຸດແສນ
ລຳເລີດປະເສີດຄ່າ ໃຫ້ປັນຍາ ໃຫ້ຄວາມຄິດ ຄວາມຮູ້ສຶກ ອາລົມຈິດ
ແລະ ແນວຄວາມຄິດທີ່ອ່ອນໄຫວສວຍງາມ ອັນເປັນທີ່ມາຂອງ ກະວີ
ແລະ ບ້ານນາ ໃນຊຸດນີ້.

ດ້ວຍ “ກະວີບ້ານນາ” ຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງໃຈຢາກໃຫ້ເປັນອຸທາ
ຫອນສອນໃຈ ເປັນຂໍ້ຄິດ ແລະ ເປັນມູມມອງໃນການສະທ້ອນໃຫ້
ເຫັນຮູບພາບທີ່ສວຍງາມ ແລະ ງຽບສະຫງົບແຫ່ງບ້ານນາ ຜົນດິນ
ຖິ່ນກຳເນີດຂອງຊີວິດ ພູມປັນຍາ ຜົນນາ ແລະ ປ່າເຂົ້າ ກົກເຄົ້າເຫງົ້າ
ກໍແຫ່ງສິລະປະ ວັດທະນະທຳ ແລະ ຮີດຄອງປະເພນີທີ່ງົດງາມລຳ
ຄ່າ... ແຕ່ກໍເປັນຫນ້າເສຍດາຍ ມາເຖິງທຸກວັນນີ້ ຢາກຫລີບໍ່ຢາກ
ມັກ ຫລີ ບໍ່ມັກ ແຕ່ກໍຕ້ອງຍອມຮັບວ່າ ຮູບພາບທີ່ງົດງາມ ຄວາມ
ບໍລິສຸດໂສພາແຫ່ງບ້ານນາໃນເມື່ອກ່ອນນັ້ນ ມັນໄດ້ກັບກາຍເປັນອະ
ດີດທີ່ນັບມື້ຈະຖືກຫລົງລົມ ບໍ່ໃຫ້ເຫລືອແມ່ນແຕ່ຄວາມຊົງຈຳ ແລະ
ຄວາມດີງາມທີ່ເຄີຍມີມາ. ຫລາຍສິ່ງຫລາຍຢ່າງກໍໄດ້ສູນເສຍໄປ
ຕະຫລອດການ ແລະ ກໍບໍ່ອາດສາມາດຈະຮຽກຮ້ອງມັນໃຫ້ກັບຄືນມາ
ສູ່ຊີວິດຈິດໃຈ ແລະ ຄວາມເປັນຈິງບົນຜົນແຜ່ນແດນບ້ານນາ

ຂໍໂທດຫຼາຍໆ

ປຶ້ມຫົວດັ່ງກ່າວ ຍັງບໍ່ສາມາດນຳ
ມາເຜີຍແຜ່ໄດ້ ເນື່ອງຈາກຍັງບໍ່
ໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດໃຫ້ເຜີຍແຜ່
ໄດ້ຢ່າງເປັນທາງການເທື່ອ...

ດ້ວຍຄວາມຮັກແພງ